

Stand van zaken MRA programma landschap

Algemeen	
Aan	Portefeuillehoudersoverleg fysiek domein
Van	Christiaan van Zanten
Datum	6 januari 2021
Verspreiden	Ja
Kenmerk	21.0000057

Inleiding

In het kader van de MRA Agenda 2.0 heeft de regio Gooi en Vechtstreek (onder meer) aangegeven als aanvulling op de provincie verantwoordelijkheid voor het trekkerschap van de uitvoeringslijn landschap te willen nemen. Dit is overgenomen door de MRA, daarmee is Bart Heller (Hilversum) samen met gedeputeerde Esther Rommel trekker van het programma Metropolitaan Landschap geworden. Bart Heller zit ook namens de regio in het Portefeuillehoudersoverleg Metropolitaan Landschap (PHO ML). In deze memo wordt ingegaan op het lopende programma en de rol die Gooi en Vechtstreek hierin zal nemen.

Stand van zaken van het programma

Samengevat, het programma kent een aantal sporen:

1. Waarde van het landschap.

Dit gaat over het 'promoten' van (het belang van) landschap. Dit heeft o.a. een narratief en een film¹ opgeleverd.

2. Werken aan het landschap.

Dit gaat met name over inhoudelijke thema's, zoals beleidsvorming, input vanuit landschap in de verstedelijkingsstrategie en aanjagen van projecten. Dit heeft o.a. het concept buitenpoortstation opgeleverd en publicaties over ontwikkeling van het landschap (INTENS).²

In het najaar van 2019:

- heeft het PHO afgesproken om de inhoud van INTENS te vertalen naar een kaartenset als bouwsteen voor verschillende beleids- en gebiedsprogramma's.
 - heeft het BO Ruimte opdracht gegeven een investeringsprogramma landschap op te stellen. De ontwikkelkaart in genoemde kaartenset vormt hiervoor een belangrijke inhoudelijke basis.
- De MRA is geen financier of uitvoerder van projecten. In dit investeringsprogramma gaat het projecten/opgaven waar de MRA zich extra voor inspant door kennis, capaciteit of lobby. Een deel van dit programma zal in de Verstedelijkingsstrategie MRA moeten landen.

In 2020 is gewerkt aan deze kaartenset (bijgevoegd), die door het PHO ML is vastgesteld voor verdere uitwerking. De kaartenset bestaat uit waardenkaarten (p. 22 e.v.) en een ontwikkelkaart met de belangrijkste landschappelijke opgaven (p. 41 e.v.). Daarvoor zijn de volgende criteria toegepast:

- de waarde voor de hele MRA of de deelregio;
- een combinatie van meerdere opgaven en doelen;
- de belangrijkste landschapsopgaven per deelgebied (max. 3).

¹ <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/documentaire-toont-veranderend-landschap-in-de-mra-door-de-eeuwen-heen/>

² <https://www.mralandschap.nl/intens-de-toekomst-van-het-mra-landschap/>

De input is binnen Gooi en Vechtstreek afgestemd. Daarbij is onder meer geput uit aanwezige document, zoals het Landschapsbeeld Gooi en Vechtstreek, de onderzoeken voor de samenwerking omgevingsvisie en de inzet in het kader van de Verstedelijkingsstrategie.

De landschappelijke opgaven van de regio komen goed terug. Naast de gedeeltelijke ligging binnen de opgaven voor de scheggen (Diemerscheg) en IJmeer en boerenland, zijn de specifieke opgaven voor onze deelregio gevat onder de noemer 'Gooische Gradiënten'. Hier wordt het regionale watersysteem, de overgangszones (buitenplaatsen, Gooyergracht) en het waterlinielandschap benoemd.

De opgaven zijn verschillend van aard: sommige zijn gebiedsgericht, een aantal thematisch. Soms betreft het lopende projecten, soms opgaven die nog geagendeerd zouden moeten worden. De komende periode moet daarom meer focus worden aangebracht en worden bepaald welke eerst komen binnen de fasering.

3. Financiering van het landschap.

Dit gaat over (nieuwe) constructies om de kosten voor landschap (incl. natuur en recreatie) te financieren. Er zijn onderzoeken gedaan naar de kosten van landschap en mogelijke opties voor financiering (waaronder een verkenning bij marktpartijen door Job Cohen). Kern van het probleem is dat de baten van het landschap niet op dezelfde plek landen als de kosten. Met name voor recreatief beheer van landschap is geen adequaat wettelijk of financieel kader (zeker na de decentralisatie van het natuurbeleid). In de praktijk landt dit beheertekort daarom bij terreinbeheerders en gemeenten. Overwegend beeld was wel dat de publieke component hier het belangrijkste zal zijn. De publieke bijdrage is wel op verschillende manieren te genereren, van algemene middelen tot een fonds met opbrengsten uit gebiedsontwikkeling.

4. Samenwerken aan het landschap. Dit gaat met name over de community en de processen in de MRA.

Het komende jaar zal de input voor de verstedelijkingsstrategie, het investeringsprogramma en de financiering van het landschap de kern vormen van de werkzaamheden. De rol van Gooi en Vechtstreek in het kader van het trekkerschap zal zich met name richten op het onderdeel financiering. Dit is een vraagstuk wat ook in onze regio speelt en waar zeker niet zonder meer evidente oplossingen voor zijn.

Bijlage: kaartenset 'sterke steden hebben sterke landschappen'